

Изх. №29/27.03.2024 г.

Комисия за регулиране на съобщенията
Изх. № 12-01-225-1
Дата: 28.03.2024

✓ ДО Комисията за регулиране на съобщенията
гр. София 1000, ул. „Ген. Йосиф В. Гурко“ № 6
e-mail: info@crc.bg

До Министерски съвет
Портал за обществени консултации
<https://www.strategy.bg/>

Копие: Министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията¹
Гр. София 1000, ул. "Дякон Игнатий" № 9
e-mail: mail@mtc.government.bg

**ОТ: СДРУЖЕНИЕ „БРАНШОВА АСОЦИАЦИЯ НА БЪЛГАРСКИТЕ
ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННИ ОПЕРАТОРИ“ („БАБТО“), ЕИК 205609982, гр. София
1309, ул. „Царибродска“ № 94, ет. 3, Ангел Василев, Председател на Управителния
Съвет, e-mail: l.atanasova@babto.bg**

Относно: Становище по проект на решение на Комисията за регулиране на съобщенията за определяне, анализ и оценка на пазара на едро на достъп до пасивна (физическа) инфраструктура – обществено обсъждане по процедура, открита с Решение № 41 от 22.02.2024 г. на КРС².

Уважаеми дами и господа,

Като Браншова асоциация на малки и средни български телекомуникационни оператори, бихме искали да изразим становище относно представения от Комисията за регулиране на съобщенията (КРС, Комисията) проект на решение за приемане на анализ на оценка на пазара на едро на достъп до пасивна (физическа) инфраструктура (Приложение 2 – проект на решение, по-долу „Решението“), както и на самият анализ (Приложение 3 – проект на пазарен анализ, по-долу „Анализът“).

¹ Копирането на писмото към Министъра се базира на твърденията ни по-долу в Становището, че приемането на Анализа изисква изменение в действаща нормативна уредба, която е издадена от него, а именно - *Методиката за начина за разпределяне на разходите при определяне на цени за предоставяне на достъп до и съвместно ползване на физическа инфраструктура и право на преминаване по Закона за електронните съобщителни мрежи и физическа инфраструктура* (обн. ДВ бр. 92 от 6.11.2018 г.) - <https://crc.bg/files/zesmf-metodika3.pdf>

² публикувана на адрес <https://www.strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bg-BG&Id=8174>

БАБТО подкрепя Комисията за извършването на настоящия пазарен анализ по определяне, анализ и оценка на съответните пазари на електронни съобщителни мрежи и/или услуги, с цел да се установи наличието или липсата на ефективна конкуренция в съответствие с общите принципи на конкурентното право и специфичните национални условия и налагането, в резултат на такива анализи, на специфични задължения на предприятията с установено господстващо положение, както в случая на Виваком по отношение на достъпа до пасивна му инфраструктура, най-вече каналната мрежа, за целите на фиксираните електронни съобщителни мрежи. Смятаме обаче, че същият подход трябва да се приложи и спрямо електроразпределителните дружества по отношение на достъпа до стълбовната мрежа. Тези правомощия на Комисията по чл. 150, ал. 1, във връзка с чл. 30, т. 1-4 от Закона за електронните съобщения (ЗЕС) са изключително важни и понякога упражняването им е единствена защита за малките и средни телекомуникационни оператори срещу злоупотреби с господстващо положение. Затова и считаме, както нееднократно сме заявявали и публично, че Комисията следва да упражни тези си правомощия и по отношение на пазара на достъп до мобилните електронни съобщителни мрежи на съществуващите оператори, като ги определи като предприятията с господстващо положение и им наложи аналогични специфични задължения за допускането на нови предприятия – виртуални мобилни оператори (MVNO), в техните мрежи при прозрачни, равнопоставени и недискриминационни условия и цени на едро.

По отношение на разглеждания в случая Анализ, бихме искали да изразим следните препоръки:

Според Анализа пазарът на едро на достъп до пасивна (физическа) инфраструктура за разполагане на фиксирани електронни съобщителни мрежи включва два пазара, разгледани в раздел II, от стр. 12 до стр. 31:

- Подземна канална мрежа и
- Стълбовна мрежа.

1. Считаме, че по отношение на стълбовната мрежа анализът е извършен едностранно, като в него са разгледани предимно конкурентно – правните проблеми с каналната мрежа и не така подробно тези с достъпа до стълбовната мрежа. Според данните, с които БАБТО разполага стълбовната мрежа, използвана като единствена възможност за изграждане на Електронни Съобщителни Мрежи (ЕСМ) има значително по-голяма средна тежест, изчислена на отделен абонат, което налага разглеждането и като значим подпазар на достъп до пасивната инфраструктура.

Достъпът до стълбовната мрежа в над 90% от населените места в България се осигурява от електроразпределителните предприятия (ЕРП), които са мрежови оператори по смисъла на § 1, т. 3 от допълнителните разпоредби на ЗЕСМФИ. Електронните Съобщителни Предприятия (ЕСП), каквито са и членовете на БАБТО, са изправени пред значителни конкурентно-правни проблеми в отношенията си с ЕРП-тата именно при

достъпа до стълбовната мрежа, а не само в достъпа до подземната инфраструктура. В над 5000 малки населени места в България стълбовната мрежа е единствената налична и възможна инфраструктура, представляваща възможност за изграждане на ЕСМ. Според сега прилаганата практика от ЕРП достъпът до тяхната стълбовна мрежа се ограничава от тях административно до две ЕСП и няма утвърдени и прилагани правила за достъп на по-голям брой ЕСП, което фактически ограничава конкуренцията в много населени места до два доставчика на високоскоростен Интернет и съобщителни услуги. Също така, липсата на контрол на ценообразуването, макар че в ЗЕСМФИ е заложено изискване за разходоориентирани цени, е довело до това трите ЕРП да прилагат цена на стълб, която се различава с пъти при различните ЕРП, като в множество случаи тя е с тежест, надвишаваща цената на дребно за отделен абонат.

Разглеждайки и двата пазара като специфики, участници, взаимодействие, взаимозаменяемост и конкурентен натиск Анализът и Решението пропускат да направят единствения възможен според нас извод, че ЕРП-тата също упражняват значително въздействие върху под-пазара на стълбовната мрежа, като в значителна част от пазара са единствен избор на операторите. Ето защо считаме, че Решението трябва да се допълни в този смисъл, като предприятията, осигуряващи достъп до стълбовната мрежа, бъдат определени като предприятия със значително въздействие и да им бъдат наложени специфични задължения от гл.т. на условията и цена за предоставяне на достъп до стълбовната мрежа (аналогично на наложените за Виваком България).

2. На следващо място, в наложените на Виваком България специфични задължения по отношение на определянето на цената, трябва категорично да се посочи, че тя трябва да е разходоориентирана (основен извод и според Анализа) и да отпадне възможността за нейното индексирание. Необходимо е изменение на свързани подзаконови актове. Решението на Комисията трябва да бъде допълнено в този смисъл.

На стр. 56-57 от Анализа, Комисията е направила кратък преглед на образуваните производства пред нея по спорове най-вече за цените на достъпа до пасивната инфраструктура, включително индексирането им от 01.01.2023 г. Според Анализа „липсата на яснота по отношение на приложимите цени за достъп до пасивната инфраструктура създава несигурност и непредвидимост за всички контрагенти надолу по веригата“ - извод, който БАБТО също подкрепя. Както продължава Комисията на стр. 59 от Анализа, „конкурентното право не е в състояние ефективно да противодейства на прилагането на прекомерно високи цени за достъп до пасивна инфраструктура или да осигури цени за достъп, които да постигат целите по чл. 4 от ЗЕС за създаване на условия за развитие на конкуренцията, включително ефективната конкуренция по отношение на инфраструктурата, както и да създават необходимите условия за развитие на свързаността и достъпа до мрежи с много голям капацитет“.

Вследствие на извършения Анализ, КРС достига до единствения възможен извод, че цените за достъп до пасивната инфраструктура следва да са разходоориентирани. Това обаче означава, че автоматично се изключва възможността за индексиранието им с инфлационен индекс, още по-малко с индекс на потребителските цени, каквато практика се прилага до момента от Виваком по отношение на каналната мрежа.

Предложение на БАБТО във връзка с горното:

- (1) Решението на КРС да се допълни в смисъл, че цените за достъп не могат да бъдат увеличавани чрез индексиранието им със статистически / друг индекс и без доказателства, че „новите“ цени след индексацията продължават да отговарят на общото изискване за тяхната разходоориентираност.
- (2) Да се отмени чл. 8³ от Методиката за начина за разпределяне на разходите при определяне на цени за предоставяне на достъп до и съвместно ползване на физическа инфраструктура и право на преминаване по ЗЕСМФИ (обн. ДВ бр. 92 от 6.11.2018 г.), утвърдена от Министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията („Методиката“). Действащият в момента чл. 8 от Методиката влиза в директно противоречие с Анализа и проекта Решението, според които цените за достъп трябва да са разходоориентирани, а също и с европейското законодателство.

В съображение (19) на Директива 2014/61/ЕС на Европейски парламент и на Съвета от 15.05.2014 г. относно мерките за намаляване на разходите за разгръщане на високоскоростни електронни съобщителни мрежи (транспонирана в ЗЕСМФИ, вж. § 2 от него), ясно се посочва, че критерият за справедлива цена следва да са разходите и направените от мрежовия оператор инвестициите, отнасящи се до физическата инфраструктура, до която е поискан достъпът: *“(19) (...) При определяне на цените за предоставяне на достъп органът за уреждане на спорове следва да гарантира, че доставчикът на достъп разполага със справедлива възможност да възстанови разходите, които е направил за предоставянето на достъп до своята физическа инфраструктура, като отчита конкретните национални условия и евентуални тарифни структури, въведени за осигуряване на справедлива възможност за възстановяване на разходите, като се вземат предвид предходни коригиращи мерки, наложени от национални регулаторни власти. При това органът за уреждане на спорове следва също така да отчита въздействието на поискания достъп върху бизнесплана на доставчика на достъп, включително инвестициите, които е направил доставчикът, от когото е поискан достъп, по-специално инвестициите във физическата инфраструктура, до която*

³ Текст на чл. 8 от Методиката „Чл.8. За целите на дългосрочното предоставяне на достъп до и съвместно ползване на физическа инфраструктура мрежовите оператори могат да посочват в общите условия механизъм за индексация на цените, обоснован на индекса на потребителските цени“.

е поискан достъп. В конкретния случай на достъп до физически инфраструктури на доставчиците на обществени съобщителни мрежи инвестициите, направени в тези инфраструктури, могат пряко да допринесат за постигането на целите на Програмата в областта на цифровите технологии, а конкуренцията надолу по веригата може да бъде повлияна от паразитизъм (...)

Надяваме се, че изложените по-горе предложения, ще бъдат взети предвид от Комисията. Такъв подход би гарантирал, че законните интереси на всички участници на разглежданите пазари, включително малките и средни телекомуникационни оператори в различни региони на страната, са справедливо и равностойно зачетени.

С уважение,

Председател на Управителния съвет
Сдружение “БАБТО”

